

Είχε μάλιστα και την καλοσύνη να καθίσει τὰ παι-
διά κάτου, ἀπὸ διὰκριστὴ μήπως μᾶς πιάσει νύστα,
ἢ μήπως τὸν πιάσουμε σὲ κανὲν Ἑλληνιστικὸ φάλτσο.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΕΝΟΣ ΦΙΑΗΝΤΑΣ

ΜΩΣΑ·Ι·ΚΑ

Ἀπὸ τοὺς μύθους Ἰδὲ αὖ Κριλόφ.

ΚΑΤΑΡΡΑΧΤΗΣ ΚΑΙ ΠΗΓΗ

Ἀπὸνα βράχο ἀπόρριμνο πηδῶντας
Τρέχει ἕνας καταρράχτης δρασκελῶντας
Στὸ δρόμο τὸ μακρὸν τοῦ εὐρεῖ με βουή·
Ἐνῶ κρυμμένη στὸ βουνὸ ἀπὸ κάτω
Μιά ταπεινὴ πηγὴ, λές, ἐκοιμάτο,
Μέσ' στή στενὴ λεκάνη της, χωρὶς πνοή...
Κι ὅμως! τόσο εἶν' ἐιούτη ξακουσμένη
Ποῦ ἔδω ὅλοι τρέχουν οἱ σακατεμένοι
Ἀπὸ παντοῦ, νὰ πιοῦν, νὰ γιαιρευθοῦν
Καὶ μιὰ γιὰ πάντα νὰ δυναμωθοῦν...
«— Ἀλήθεια κι ἀπ' ἀλήθεια! λέει περῶντας
Μιὰ μέρα ὁ καταρράχτης στήν πηγὴ· «θαρρῶ,
Ἐξω φρενῶν ὁ κόσμος θάναί, ἀφοῦ ζητῶντας
Τρέχει νὰ ἰδεῖ τὸ ἴσο ὀλίγο σου νερό
Χωρὶς κἄν καὶ σὲ μένα νὰ πλησιάζει
Καὶ τὰ πηδήματά μου νὰ θαυμάζει...
Οἱ τόσοι σου ἐπισκέπτες, στὸ Θεό σου
Γιὰ πές μου, τί νὰ βροῖσκουν στὸ νερό σου;»
Κ' εἶπε ἡ Πηγὴ: «Σὺ τοὺς ζαλλῖεις μόνο,
Μὰ ἐγώ, τοὺς θεραπεύω κάθε πόνο!»

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ

ΣΕΡΝΙΚΟ

Ἦταν κοματιασμένα γέφυρα, σκόρπια ἄχυρα,
καὶ στήν ἀκρὴ δικριάννα· ἕνας λυκοδόκανος κρεμιό-
ταν στὸ παλούκι· στὸν τοῖχο σβουινὲς ἀπὸ βόϊδα
κολλημένες ἐπιταυτοῦ γιὰ ξέρα, ποῦ τὸ χειμῶνα

ὁ χυτὸς μάλιστα ὄχι ἀσήμαντους, παρὰ μὲ δύναμη
νὰ βλάψουν τοὺς ἀντίστοιχους χωριστοὺς (44). Ἐ-
πειτα ὅτα ναφτικὰ σὰς προτείνεται ἡ συμμαχία
κι' ὄχι: τῆς στεριᾶς, δὲν εἶναι ἰσόβαρος ὁ ἀποξέ-
νωμός της, παρὰ, ἃ δὲ γίνεται ν' ἀμποδίστε σ' ὁ-
λούς τὰ καράβια, τότες, τὸ καλύτερο, τὸν πιὸ γερό
τοὺς ἔχετε τὸν φίλο.

36. «Κι' ὅποιος νομίζει πὼς εἶναι καὶ ὠφέλιμα
νὰ λόγια μας, φοβῶται ὅμως μήπως, ἂν πεισθεῖ,
ἡχαλάσει τοὺς ὅρκους, ἃς μάθει πὼς ἡ παραδοχὴ
ἡποῦ τὸν τρομάζει μὲ τὸ δυνάμωμά σας πὶθ' ἂν φο-
βῶνται τοὺς ὀχτροὺς, κι' ἡ μὴ παραδοχὴ ποῦ τὸν
ἡξενιάζει μὲ τ' ἀδυνάτισμά σας μπροστὰ σὲ γερούς
τοὺς ὀχτροὺς πὶθ' ἂν τοὺς δώσει τόλμη, καὶ πὼς
νὰ δὲν ἀποφασίζει τόσο τί θὰ γίνῃ ἡ Κέρκυρα
παρὰ καὶ τί ἡ Ἀθήνα, μήτε τῆς φροντίζει τὰ πὶθ'
ὠφέλιμα ὅταν, ἐνῶ τὸν ἀντικρύζει ὁ πόλεμος ποῦ
νὰ θὰ λείπει, ἀφ' ὅπου ἀπὸ τὴν ἐννια τῆς στιγμῆς
διστάζει νὰ κερδίσει μέρος ποῦ ἂν θὰ πᾶει μαζί ἢ
ἀντίθετα σημαίνει ἀποτελέσματα ὑπερβολικά. Γιατί
ἡβρίσκει καταλλήλα κι' ὡς πρὸς τῆς Ἰταλίας τ' ἂν

καίγονται σὰν ξύλα. Στὸ σκαφίδι ζυμῶναι ἡ Ρουμ-
πίνια, μὴ φηλόλυγη γυναῖκα, ἀστηθὴ, ξεραγιανή,
μὲ μαῦρα μάτια ποῦ τ' ἀσπράδι τοὺς κιτρίνιζε·
ἦταν ἡ γυναῖκα τοῦ Δικαίου, ἄντρα ἰσαμεκειπᾶνου,
γεροῦ, μελαψοῦ, μὲ μαῦρα μαλλιά καὶ γένεια· δυὸ
θηλυκά, διπλάρια τοὺς, βύζαιναν τὰ μαστάρια μιᾶς
γίδας, ποῦ ἔστειλε ἀκούνητη ἀπάνωθι τοὺς. Πότε-
πότε ἡ γυναῖκα ἐσπρωχνε τὴ γίδα κατὰ τὴ μεριὰ
τοῦ δῶθε καὶ τοῦ κείθε παιδιοῦ· καὶ τὸ παιδί ἄ-
δραχνε μὲ τὸ στόμα τὸ μαστάρι. Ὁ Δικαῖος ἐτοί-
μαζε τὴν ἀπόχα νὰ πάη γιὰ τὰ ὀρτίκια.

Ἡ Ρουμπίνια: «Δικαῖε, μὴ πᾶς γιὰ ὀρτίκια
ἀποσπεροῦ· διάκες καὶ χτές... μόνε θυμοῦ πῶς στήν
καλύθα ὥρα τὴν ὥρα κραζει σὲ ἡ φωνή... κι' ἄ-
γροῖκα ποῦ σ' τὸ λέω»· ἀποτελεῖ ὁ ζύμωμα καὶ
κάθετα· ἀνασκουμπωμένη σ' ἕνα σκαμνί· ὁ ἴδρωτας
τρέχει στὸ πρόσωπό της. — «Γιὰ μένα ὁ λύχνος
στέρησε στὸ σπιτικό μας... Ὅθε κι' ἃ γέρω θανα-
τίσιμα τὰ λόγια σου θ' ἀγροικῶ... Ὅθε κι' ἃ κά-
τω τὰ κόπια μου θὰ ἰδῶ χαμένα, ρημαγμένα...
Ἀπὸ τὸν ἴδρω μου καὶ ἡ γῆς μαλάκωσε καὶ ἡ πέ-
τρα... Δουλεύω σὰν σκάση τῆς αὐγῆς τὸ φῶς ὡς
τὴ νυχτοῖλα... Πικραρηγμένη, ἀπόμηση, καὶ κατα-
ορνημένη... Τὰ λόγια σου σὰν τὴν ὀχιά μου βύζα-
ξαν τὰ στήθια καὶ λυώσανε, καὶ πέτσιωσαν καὶ δὲ
μποροῦνε τώρα ν' ἀναστήσουνε γενιά... Μὲ γδάρες
ἀπὸ σάρκα... μοῦ ρούφηξε τὸ αἷμα μου... καὶ γὰρ
δικιά σου πάντα καὶ γλυκολόγα ἐσταθῆκα· τὸν
πόνο νὰ σταλαζῶ πάντα μου καὶ παντοτεινὰ στὰ
κούφια ἀγέρια. Μοῦ καψες τὴν καρδοῦλα μου καὶ
μ' ἔβρισε, Δικαῖε.. Μιὰν ἀρμαθιὰν ἐμάζωξα τὰ λό-
για καὶ τὰ σούρω ξωπίσωθές μου· ἀγροῖκα ποῦ θὰ
σοῦ τὸ εἰπῶ... καὶ βγήκε ὁ λόγος σας στή ρούγα...
καὶ δὲ γροικῶ παρὰ πῶς λυώνει σίδερο τοῦ χαλκιεῖ
στὰ σπλάχνα μου ὁ λόγος... Λάδι κατὸ μὴ ρήξης
ἀκόμα στὴ λαβωματιά... Δικαῖε, μὲ ρέβουσε στὴ
γῆς τὰ παθία σου ὡς τὰ σάπια κρηάτα τοῦ πλη-
γωμένου ἀγιάτρεφτα· κι' ἀγγίζεις μου τὸ λογισμό
κατασταυρα, κι' ὠμὲ, θ' ἀναβοήση παρμένος στὰ
βουβὰ νερά καὶ θὰ βουλιάζη...»

Ὁ Δικαῖος: «Σοῦ εἶπα καὶ ἀκουμάσου μου.
Δὲ θέω νὰ βαρύνωμαι· δὲ θέω νὰ ἐβρίξῃς ἄδικα
τοῦ ἀντρώ σου!»· θυμῶναι καὶ πετώντας τὰ δῖχτυα
— «Θεῖς ἢ θὰ θεῖς νὰ βουλωθῇς;.. μπὰ νὰ σὲ
λυώσῃ ἡ κάτου γῆς!.. Καρφὶ στὸ ἀνάβλεμμα σου,
καταραμένη, ποῦ ἔσκισες τὰ στήθια μου ἀπὸ γκρί-
νια. Βύζαζε στὰ μαστάρια σου τ' ἀχαμνερά... βύ-

» κρινὸ ταξίδι κι' ὡς πρὸς τῆς Σικελίας, ἔτσι ποῦ
νὰ μὴν ἀφίσει ἐδῶ νὰ φτάσει στοὺς Πελοποννησιώ-
» τες ναφτικὸ ἀπὸ καὶ, καθὼς καὶ νὰ προβοδίσῃ ἀπὸ
» δῶ πρὸς ἐκεῖνα τὰ μέρη, κι' εἶναι καὶ σὲ κάθε ἄλλο
» ὠφελιμώτατο. Καὶ μ' ἕνα λόγο—ποῦ τὰ συμποσώ-
» νει ὅλα, σύνολο καθέκαστα—ἀφ' ὅπου ἴσως σὰς δείξει
» νὰ μὴ μᾶς παραιτῆστε. Τρία εἶναι τῶν Ἑλλήνων
» τὰ σημαντικὰ ναφτικά. Ἄ λοιπὸν τὰ διό τους ἀ-
» διαφορῆστε κι' ἐνωθῶν, τότες θὰ ναβμαχῆστε μὲ
» Κερκυραίους μαζί καὶ Πελοποννησιώτες· ἂν ὅμως
» μᾶς δεχτεῖτε, νὰ τὰ καράβια μας καὶ θάχετε τόσα
» παραπάνου σὰν πολεμάτε.»

Σὰν ἔτσι μίλησαν οἱ Κερκυραῖοι· κι' οἱ Κορθῖνοι
κατόπι τοὺς κάπως ἔτσι.

ζαζε, στρίγγλα, τὰ θηλυκὰ ποῦ σέρπουνε στὸ χῶμα
σὰ βαθρακάδες, καὶ κρέμουνται στῆς γίδας τὰ βυ-
ζιά... ἀποσβολώσου ἄσαρκο κορμί, καὶ γδύσου νὰ
πᾶς γιὰ στρίγγλα νὰ γενῆς στὰ νεροτόπια. Σ' εἶσαι
γιὰ τὸν κατὸ χαιράμενη... βουβάσου, κάτσε στὴ
γωνιά, καὶ βλέπε ποῦ πααῖνω νὰ πλαγιαστῶ στὰ
κρηάτα της, ποῦ εἶναι σὰν τὰ νερά τὰ κρούσταλλα
στὴ ρεματιά!»

Ἡ Ρουμπίνια: «Δικαῖε, θυμίου, ἐρχόσουνε τὴ
νύχτα καὶ τραγοῦδας, ἢ μοιρολόι ἐσκάρωνες γιὰ νὰ
μὲ ποθοκάψῃς; ἦταν καιρὸς ποῦ ἀγκάπουνες τὸ εἶνε
μου γιὰ καλλι· τὸ καλλι μου εἰς τὸ σῶσες· Δικαῖε,
τὸ ξέρου ἀπὸ καιροῦ. Πρῶτη βολὰ στὸ θέρο... ἦρθεν
ἡ κοντοσέρβα καὶ σὲ δάγκασε, ἦρθε καὶ ποθοκέρασε
σὲ ἡ λυσασμένη· ἔχ τότενες δὲ θές νὰ μὲ ζυγώ-
σῃς... δὲ θές νὰ μὲ τηράξῃς...»

Ὁ Δικαῖος: «Σῶπα γιατί διπλὲς βολὲς τὰ μά-
τια μου ἐλαγκίφανε. Τί ἔχεις καὶ λὲς τὰ λόγια σου,
σὰν τὰ φαμακερά σφαλάγγια κρεμάζοντάς τα ἐλό-
γυρα στὰ τέσσερα τεχνεῖα τοῦ σπιτιοῦ μας;»· ζυγώ-
νοντάς τη καὶ πιάνοντάς τη ἀπὸ τὸ χεῖρ τὴ σούρει
καὶ τὴ φέρνει κάτου ἀπὸ τὴν ἀγία εἰκόνα. — «Μὴ
μοῦ κεντᾷς τὸν πόνο, γιατί τὸ αἷμα ἀκράτο καὶ ἀ-
σταλαμάτηγο θὰ ἐρμύση καὶ θὰ χυώσῃ κατὰ τὴ
μοῖρα σου. Τὸ ξέρεις καὶ βουβάσου. Θέλω τὴ δόξα
τοῦ σπιτιοῦ, καὶ γὰρ θὰ τήνε κμῶ· δὲν εἶσαι ἡ
γόννα ποῦ ἡ ζωὴ μου νὰ δεθῇ ἐλακερῇ. Τὸ σερνικό δὲ
μοῦ δόσες· καρτέρει ἀπὸ ταχυὰ, στέρεα, σὲ δόξα
νὰ σὲ καλέσω!..» — Τῆς μιλάει τώρα σ' αὐτὴ μὲ
φωνὴ ἀγριεμένη πάντα, μὰ σιγανή. — «Στὸ αἷμα
τῆς γενιᾶς σου νὰ ἔρμισθῃς πῶς θὰ τὸ εἴπῃς δικό
σου... Πῶς μὲ τὰ μὲ πῶς τῶκαμες πρίπει νὰ μολο-
γήσῃς ἐσύ... Τόμου κι' ἂν εἶνε σερνικό... μὰ ἂν εἶνε
διαόλου ἡ σπορά, μὲς στὴ σπηλιά... μέσα στὴ γούδα
ρῆχ' το... ὅπου κι' ἂν θές...»

Ἡ Ρουμπίνια: «Τ' ἐρμίζουμε· μὰ τὴ λύσσα
μου θὰ σβίση μόνο τοῦ μνημοριοῦ ἡ σκοτεινιά.
Δικαῖε, βουίζουμε οἱ καμπάνες τῆς ἐρημιᾶς οἱ βου-
λιασμένες στήν κατὰρα, καὶ οἱ φωνὲς οὐρλιάζουνε...
στ' αὐτιά μου, ὄντας σὲ ἀκατερω... Τὴ μάνητα
τοῦ γδικημοῦ ποῖς θεὰ μοῦ πλερώσῃ;.. Ἄλλοι.
γιατί μὲ πόνεσες φαμακερά. Βγενοῦλα; γιατί ὁ σά-
ρακας νάρθη νὰ τρίξῃ στὸ τίμιο ξύλο τοῦ σπιτιοῦ;»

Ὁ Δικαῖος φεύγει παίρνοντας τὴν ἀπόχα· βλα-
στημαί· ἡ Ρουμπίνια πέφτει μπροῦμητα στὸ χῶμα
καὶ κλαίει· ἡ γίδα φεύγει ἀπὸ τὰ δυὸ θηλυκὰ ποῦ
κλαῖνε, τὴν κοιτάζει· σὰ νοούμενο ζῶ, κι' ἀναχαρά-
ζει. Ἡ Ρουμπίνια: «Τὸ σερνικό! Τὸ σερνικό! χα-
ράμερο· νὰί τάχατες στὴ νύχτα τῆς γενιᾶς; Ἡ
δόλια ἡ μάννα φταξίμο τὸ σούρει στὸ λαιμό της
γιατί δὲν ἔχει σερνικό!.. Τί φταίω ἃ μέσα μου σὰν
ἄχνα ἢ σὰν τὸν κόμπο τῆς ἡροσιᾶς κρεμιέται ἡ βούλα
ἡ θεϊκιά;..»

Ἀπὸ τὸ μισοχώρισμα εἶνε τὸ παράσιτο· εἶνε
ἡ καλύθα μ' ἄχρεα καὶ ράπες καμωμένη καὶ καλα
μωτῆς· μέσα της κελύβας ἀκούγεται ἡ φωνὴ τῆς
Βγενοῦλας· ἡ Ρουμπίνια σταματᾷ ν' ἀκουμαστῇ
ζυγώνοντας ζαγὰ-ζαγὰ οἱς καλαμωτῆς. — Ἡ Βγε-
νοῦλα: «Πόνοι βουβὰ· ἐλοχέψατε στὸ σπλάχνου μου
ποῦ βόγγει· ἡ δόξα σου ἃ μὲ θέρειζε καμὰρι μου νὰ
τὸ εἶχα. Κι' ἂν εἶσαι γόννα σταυρατοῦ, ποῦ τὰ
φτερά σου δένεις καὶ λαγαράς τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς
μου, σπολάτη σου! Ἦσουν ἡ ἀξίότη τῆς γενιᾶς καὶ
πόνεσέ με· ὁ πόνος μ' ἐπεφάνει καὶ μου!.. Μὰ ἂν
εἶσαι τ' ἀσπὶ τ' ἄχυρο, καὶ τ' ἄψυχο κορμί τοῦ θη-
λυκοῦ, βουβάσου, νὰ γένῃ ὁ πόνος σου χαμός, καὶ
ψῶφα μέσα μου τοῦ Σατανᾶ τὸ ἀνήμερο κανίσι...
Τότες καὶ γὰρ θὰ γυμνωθῶ νὰ δρασῶ ὅθε τοῦ ἡλίου
ἡ λάβρα, λουρίδα καθε κρηάτο μου νὰ ρήχνω γιὰ
τὰ ὄνια, κρεμόντας τὰ μαστάρια μου ὀχιές νὰ τὰ
βυζάνουν, νὰ ἐφαρθεῖνε, βρύσες γαλατερές νὰ ποτι-

(44) Τὰ ΧΡ μεταστάντας. Γράφε δίχα στάντας.
Πρ6. 8, 10 εἰ δίχα ἡμῶν τὴν δύναμιν λαβοῖεν—
πάνυ ἂν ξυνεπιθιοῖντο.

στούνε... καὶ τὴν κοιλιά ν' ἀγκομαχῇ σὲ ἀσφα-
λαχοῦς ξαμμάτωτη θὰ τὴν κυουλῶ, καὶ θὰ τὴ
σέρπω ξέγδαρη στὰ ξυμῆτὰ κατρώνια!.. Καὶ τὰ
κρυφά... ὦ, σχώρα με, νὰ μὴ τὸ ξεχειλήσω, μέγα
θὶ μου, συχώρα με!»

Σ' ἓνα θαμπὸ καθρεφτάκι πλησιάζει τὸ κεφάλι
της καὶ κοιτάζει τὴν ὁμορφιά της. Ἡ Ρουμπίνα
κρυφωτῶντας τὴ μέση ἀπὸ τὴς καλαμωτῆς λυώνει
ἀπὸ ζήλεια, βλέποντάς τὴ γυμνὴ νὰ σαλεύῃ τὴ γιο-
μάττη κοιλιά, στεφανωτὴ καὶ κοκκινένια στὴ γι-
λάδα τὰ μαρμαρωτὰ σὰν τοὺς καρπούς τῆς ἀχλα-
διᾶ τὰ βυζιά της, ποὺ ἑτοιμὲς ρόγες κρέμονται
προσμένοντες τὰ χεῖλια τοῦ νεοῦ ποῦ λαχταρίζει
τὰ μπράτσα ποῦ ἀνεδοκατεβαίνουν στρογγυλά, τὰ
σκαλιστὰ λαμπὰ ὅπου λαγκεύουνε τὰ λαγώνια ποῦ
λυγώνουνται κινούμενα· καὶ τὰ μερικὰ ποῦ τρέμουνε
γερά σφιχτὰ στὴ δέση τους.

Ἡ Ρουμπίνα: «Ἀλλοίμονο σὲ μένα! Μία μάννα
δὲ μὰς γέννησε; Ποιὰ μοῖρα ἐμένα μοῖρανε τὸ κάλλι-
σου νὰ δώσῃ ἀπλοχεριές;..»

Ἡ Βγενοῦλα: — ἀκούγοντας ἐτοῦτα τὰ λόγια
ντύνεται γλήγορα καὶ τραβιέται κατὰ τὸ βάθος τῆς
καλύβας. Ἡ Ρουμπίνα ἀπὸ μάνητα τραβάει καὶ
ξεσιτίζει τὰ στερεμένα της στῆθια. — Ἡ Βγενοῦλα:
— ἀπὸ μέσαθε, κιντὰ στὴς καλαμωτῆς τώρα. — «Τὸ
ξέρεις καὶ τὸ μολογᾷς;.. Ὡστόσο, ἀδερφή, χόχλαζε
ὁ πόνος μέσα μου γιὰ χάρη σου, καὶ ἡ παιδογόννα
στὰ κρυφὰ γκαστρίκι... γυμνώθηκα νὰ ἰδῶ τίς χα-
ρακὲς καὶ τὰ σημάδια ποῦ προμηνῶνε...»

Ἡ Ρουμπίνα: — κλαίνοντας· ἀπὸ τίς χαραμα-
δες τῆς καλαμωτῆς. — «Ὅσο καὶ νὰ τυραννηστῇς
δὲ γνοιάζομαι... μονάχα δερνοκόβουμαι τὸ πῶς θὰ
σκεπαστῇ... στὸν πισωνήλιο πάχαινε νὰ μὴν ἀκῶ
τὰ λόγια...»

Ἡ Βγενοῦλα: «Μήνυστε λόγοι στὰ στερεὰ πῶς
γέννα καρτερεῖς... νὰ μαθεφτῇ στὴ ρούγα... κι' ἀπὲ
ὁ λόγος σκέπεται...»

Ἡ Ρουμπίνα: «Ὡ νῆνοις ἡ γῆ καὶ νὰ μὲ φά!
Νὰ πεφτε ἀστροπελέκι νὰ μὰς ἐκάρῃ καὶ τοὺς
τρεῖς... Κι' ἂ δὲ γενιέται σερνικό... κι' ἂ δὲ φτυ-
χῇσῃ ἡ δόξα σου νὰ φέρῃ τὸ βλαστάρη... Ἐπὶ ἂ
δὲ τὸ καλομελετῶ, χαρὰ νὰ μὴν ἰδοῦσι τὰ μάτια
μου, ποῦ τῆκαψες, Βγενοῦλα, μὲ τὴ γερανόπετρα
καὶ πυκροχύνουν δάκρυ...»

Ἡ Βγενοῦλα: «Τὰ σπλάχνα μου θὰ σκίσω νὰ
τὰ μοιράσω στὰ γεράκια... στὸν ἐγκρεμὸ θὰ κυουλι-
στῶ...»

Ἡ Ρουμπίνα: «Μάννα ἤθελες γιὰ νὰ γενῇς μ' ἀν-
τὸς δικοῦ μου ἀμάχη;.. Ὡς τιμωριέσαι καὶ θὰ φτῇς
τὸ αἷμα· καὶ στὸν πόνο σου ἡ ψυχὴ μου νὰ δακρυ-
λογᾷ... Καὶ σὺ δὲν πόνεσες τὸ καὶ γιὰ νὰ μὲ πα-
ραρήξῃς;..»

Ἡ Βγενοῦλα: «Τό καμα γιὰ τὴ δόξα σου...
Πάλε δικό σου εἶνε... δέξου το καὶ δοξάσου το...
καμάρι σου νὰ γένῃ...»

Ὁ Δικαῖος: — Χτυπᾷ τὴ θύρα — «Ἀνοιξε,
Ρουμπίνα, καὶ μετάνιωσα· δὲ δίκαια στὸ κυνήγι» —
μπαίνει χαροῦμενος καὶ γελαστός. — «Τ' ἀποσπεροῦ
θέλω ἡ γωνιά νὰ μὲ δεχτῇ μὲ χόβολη, καὶ ἡ γυναι-
κούλα μου μ' ἀγάπη... Μὴ μ' ἀποπέρνεις... κοίτα
δῶ...» — Ἡ Ρουμπίνα πασπατεύει ν' ἀνάρῃ τὸ λυ-
χνάρι, καὶ δὲν τὸν κοιτάζει. — «σοῦ κρούω τὸν Πύργο
τάχα, γιὰ δῶσε ἀκουρασμὸ, Κυρά...» — τώρα σιγώ-
τερα — «μέσα εἶνε; στὴν Καλύβα; μίλα ντὲ!»

Ἡ Ρουμπίνα: «Ναί, μέσα».

Ὁ Δικαῖος: — ἀγγίζοντάς τὴ περιπαιχτικὰ στὸ
κεφάλι. — «Γιὰ νὰ σὲ εἰπῶ, τίς πῆτες θὰ φάμε ἀπο-
σπεροῦ; Ἐτοί μοῦ φάνη τάχα· ἔτσι καὶ τότες γιὰ
θυμοῦ... σκαρφάλωσα στὸν τοῖχο, κ' ἤρθα στὸ σπι-
τικὸ σας... εἰσάστε δυὸ καὶ ἀρραγὰ... Σ' ἀγάπουνα,

μὰ τὸ μάτι μου λάγκνευε στὴ Βγενοῦλα... Ποῖος τόλ-
πιζε νὰ οὐρμαστῇ, νὰ δέσῃ τέτοια δά... καὶ τώρα» —
τὴν ἀγκαλιᾷ καλοπιαστικὰ — «ἐσύ σὰ θές, σὰ μ'
ἀγαπᾷς... πέστο δικό σου...» — τὴ φιλεῖ· κείνη πι-
κροχαιρογελάει καὶ δακρύζει. — «Δὲ φταίω, γυναῖκα...
τόκαμα γιὰ πινομή... εἶπα, δυὸ χωράφια... θὰ φτυ-
χῇσω στὸ ἓνα... γιὰ πὲς τὸ ἄδικο τόκαμα μαθῆς;..
Τὸ καμαρώνει καὶ ἡ Βγενοῦλα... καὶ δοξομάννα ἂ θὰ
γενῇ... τὸ σερνικό θὰ δώσῃ... καὶ στὸ χαρίζεαι κιόλα-
σε... νὰ τί ἄλλο θές ἡ δόλια... ναὶ στὸ χαρίζεαι γιὰ
καταδικό σου νὰ τὸ εἰπῇς καὶ νῆνε... γιὰ ἰδὲς καλο-
προαίρετη γυναῖκα ποῦ εἶνε... Ἐλα, γυναῖκα, δέξου
το...»

Ἡ Ρουμπίνα: «Τί νὰ δεχτῶ; Ἀπὸ τὰ τώρα
προλογᾷς καὶ τὸ χαρίζεις κιόλας;... Τί μοῦ μελλε!
Κι' ἂν εἶνε τάχα θηλυκὸ; Ποῖος θὰ τὸ πετροχω-
νιάσῃ;... Ὡ, δόλια καὶ κριματερεῖ ποῦ ἐμαύρισε ἡ
φυχὴ σου στὸ κῆμα!... Ὁχι τὸ τέτοιο δὰ δὲ γί-
νεται... ἂν εἶνε κι' ἀπατός σου τὸ θές νὰ γείνη...»

Ὁ Δικαῖος: «Δὲ γίνεται; γιὰτί, κυρά κι' ἀ-
φέντρα; γιὰ ἀγροίκια, θηλυκογενιά» — τῆς ἀνοίγει τὸν
κόρφο· κείνη τρέμοντας στέκει ἀκούνητη — «γιὰ ἰδὲς
πετσιὰ ποῦ ἀργάστηκαν γιὰ νὰ βυζᾷξουν γόνο! Στέρφα
κι' ἄθροχα σύννεφα ὅπου στὴ γῆς δὲ φέρουν
ποτὲ δροσιά, νὰ θρέφουνε τὰ καρπερά χωράφια» —
ὕστερα πειράζοντας καὶ περγελώντας τὴν — «γιὰ τί-
νῃζέ τα στὴ νυχτιά· φλασκισάμπουνα καλῆτερα
δὲν εἶδα! Μωρὲ γενιά!...» — τῆς χτυπᾷ τὰ στῆ-
θια καὶ τὴν ἀμπώνει πέρα.

..... Μεσάνυχτα· στὸ παράσπιτο ἀκούγονται
ἀγγομαχητὰ τῆς Βγενοῦλας· καταμόναχη παλεύει·
σὲ λίγο ἀγροικιέται φωνὴ μικροῦ παιδιοῦ: — Ὁ Δι-
καῖος — ἀπὸ τρόμο πιασμένος — «Πήγαινε σοῦ λέν,
Ρουμπίνα· γιὰ τὸ θεὸ πήγαινε νὰ τὴ βοηθήσῃς καὶ
σχώρα τη... δὲν ἔφταιξεν ἡ δόλια».

Ἡ Ρουμπίνα: — ζωφρενιασμένη — «Ἄσε με,
μπαρέ!... Τὰ χᾶδια σου, τὰ καλοπιάσματά σου φύλα
τα γιὰ τὸν τάφο!... φτάνει ὁ πόνος μου· πάχαινε σὺ
στὸ πανηγύρι τοῦ χαμοῦ...»

Ὁ Δικαῖος: «Ρουμπίνα, θὰ χαθούμε... στὸ πε-
ρικαλῶ... θυμήσου με καὶ γλύτωσε... θὰ σφαῶ σφα-
ζοντάς σας οὐλους, Ρουμπίνα!»

Ἡ Ρουμπίνα γλυστράει μέσα στὸ σκοτάδι γυ-
μνὴ· φτάνει στὸ παράσπιτο καὶ μπαίνοντας μέσα
ψαχουλεύτῃ καὶ ὀδηγούμενη ἀπὸ τὴ φωνὴ τοῦ παι-
διοῦ τὸ ζυγώνει. Ἡ Βγενοῦλα δὲν ἀκούγεται· πέφτει
σὲ βαθὺν ὕπνο. Ἡ Ρουμπίνα ψάχνει, ξεπατάει νὰ
ἰδῇ τί εἶνε τὸ παιδί. Ἀπὲ διπλώνοντάς το στὴς φα-
σκιές ποῦ ἡ Βγενοῦλα κάτεχε χοντρές καὶ τριχᾶτες,
τὸ σφίγγει, τὸ παρασφίγγει ὥς τὸ λαίμω, καὶ ἀκού-
γεται ποῦ λείει χαϊδευτὰ — «Ἐνοια σου τὸ παιδάκι
μου, γλυκὰ νὰ σὲ κιουμήσω. Κοιμήσου καὶ παράγ-
γαιλα παπούτσια στὸν τσαγκάρη... νὰ σοῦ τὰ φτιάσῃ
δλόχρυσά... κι' ὅλο μαργαριτάρη...» — Τὸ παιδί δὲν
ἀκούγεται τώρα.

Ἡ Βγενοῦλα: — σὰν ἀπὸ τὸν τάφο — «Πὲς μου
τε τί εἶνε;

Ἡ Ρουμπίνα — μὴν ἀκούγοντας ξακολουθεῖ νὰ
λέγῃ — «Ὡμὲ τὰ κοκκαλάκια σου δὲν τρίζουνε γιὰτί
εἶνε μαλακούλια... καὶ τὰ χερᾶκια σου δὲ σπαρτα-
ρίζουνε γιὰτί εἶνε ἀπ' ἀγγελουδία... μονάχα ἀκούω
τὴν καρδούλα σου... νὰ τώρα πεταρίζει σὰν τὸ που-
λάκι... νὰ τώρα σὰν λάγκνευε ματιοῦ σπαρτάρισε...
ἡ καρδούλα σου, πουλάκι μου, ποῦ πάει;... νὰ τώρα
σώπασε... γιὰ στάσου νὰ κρουμαστῶ μέσα στὸ στη-
θάκι σου... ναὶ σώπασε τὸ ψίχουλο ἡ καρδούλα σου...»
— ὕστερα γελάει, ὅλο γελάει.

Ἡ Βγενοῦλα: «Πὲς μου τε ἂν εἰσάστε χρι-
στιανοί τ' εἶνε;... γιὰτί θὰ σβύσω! φέρτε μου τὸ
παιδί νὰ ἰδῶ νὰ τὸ μαρφορῶ...»

Ἡ Ρουμπίνα: — πάντα μὲ τὴν ἴδια φωνὴ καὶ
πότε-πότε γελώντας τρεμαχτικὰ μέσα στὸ σκοτάδι
καὶ κρατῶντας περιφρασκωμένο τὸ παιδί — «Σύχασε
σὺ... σώπασε σὺ... καρδούλα μου... σώπασε σὺ που.
λάκι μου... νὰ σώπασε... δὲν πεταρίζει πλὴο... Τ'
ἀκούς, Βγενοῦλα, δὲν πεταρίζει πλὴο...»

Ἡ Βγενοῦλα: «Τί λές; ποῖο δὲν πεταρίζει;
Ἀλλοίμονο! φέρτε μου τὸ παιδί μου... νὰ ἰδῶ τὸ
τ' εἶνε... Ζουρλαθήκατε;... Δικαῖε! Δικαῖε! ποῦ
εἶσαι;... Τὸ θέλω! πῆστε μου γλήγορα!...»

Ὁ Δικαῖος ἔρχεται λαχνιαζόντας, τρέμοντας:
«Ρουμπίνα, πὲς... γιὰτί ἀργεῖς... μῆνα εἶνε...
πὲς το...»

Ἡ Ρουμπίνα: «Δὲ σὰς τὸ εἶπα, μικροί, πῶς
θηλυκὸ γεννήθηκε... καὶ σώπασε ἡ καρδούλα του...
καὶ βούλιαξε στὸν πάτο στὰ νερά τὸ ψαράκι... δὲ
λαχταρίζει πλὴο...»

Ὁ Δικαῖος: «Ζουρλαθήκατε κιόλα λὲς ἄρατα
καὶ τὰ ρήματα; Μωρὲ ψυχὴ δὲν ἔχει; Ποῦ εἶσαι
καὶ τὸ τριγυρνᾷς μὲς στὸ σκοτάδι... φέρ' το δῶ...
ἄναψε φῶς νὰ ἰδῶ...» Ἡ Βγενοῦλα: «Ὡρίμενα,
ἡ δόλια τί νὰ εἰπῶ, καὶ ξαφνικὸ ποῦ γύρενα!» —
Δέρνει τὸ κεφάλι της καὶ κλαίει.

Ἡ Ρουμπίνα — πηγαίνοντας στὴ Βγενοῦλα, ποῦ
κοίτεται στὸ στρώμα, τὸ φρασκωμένο παιδί — «Νά το
καὶ βυζᾷξέ το, γιὰτί πεινάει τὸ ἀμειρο... Τὸ φά-
σκισσα τί κρύωνε ἡ καρδούλα του κ' ἔτρεμε... σῶ-
πασε τώρα... δὲν πεταρίζει πλὴο... πάρτο... πάρτο
νὰ τὸ βυζᾷξῃς...»

Ἡ Βγενοῦλα: «Ὡρίμενα, κείνο κρύωσε τὸ κεφα-
λάκι του... κείνο δὲ βγάνει ἄχνα... Ρουμπίνα! τί
τοῦ καμὲς; λύσε το γιὰτί νεκρώθη... Ρουμπίνα! Ποῦ
εἶσαι... πέθανε;... τὸ πνίξες, πικατάρη... τί σοῦ
μελλε, δόλια ψυχούλα!..»

Πέφτει στὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ, ἀγγίζει τὰ χεῖ-
λια της καὶ τὸ φιλεῖ. Ἡ Ρουμπίνα ξεμαλλιαζέται
στὴν ἄκρη καὶ μοιρολογεῖ ἀπιαστα ἴκι ἀπτόχαστα
λόγια. Ὁ Δικαῖος φέρνει κι' ἀνῆλθε δαδὶ· φωτίζεται
ἡ Βγενοῦλα λιγοθυμισμένη, τὸ παιδί ἄψυχο στὴ με-
ριά της, καὶ ἡ Ρουμπίνα ζωφρενη στὴν ἄκρη, προ-
σκυνώντας καὶ μοιρολογώντας.

Ὁ Δικαῖος ζυγώνοντας μὲ τὸ δαδί τὴ Ρουμ-
πίνα: «Σκύλλα αἰμολάτρεα... πὲς μου το... γιὰτί
φωτιά θ' ἀνάψω νὰ σὲ καψαλοκᾶψω... Τ' εἶνε;...»

Ἡ Ρουμπίνα: «Νά... τ' εἶνε ἡ καρδούλα του...
δὲν τρέμει... πεταρίζει... νὰ τώρα σώπασε...»

Ὁ Δικαῖος βλέποντάς τὴ σὲ τέτοια κατὰστασι
πισωδρομαεῖ. Ἡ Βγενοῦλα συνεφέρνεται. Ὁ Δι-
καῖος ἔρχεται μὲ τὸ δαδί καὶ δίνοντάς το νὰ φωτᾷ
τῆς Βγενοῦλας, κείνος ἀρχίζει νὰ ξεδιπλώνῃ τὸ φα-
σκωμένο παιδί, ποῦ φαίνεται ζάρου γυμνὸ, νεκρὸ
κάτου ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ δαδιοῦ.

Ὁ Δικαῖος καὶ ἡ Βγενοῦλα: — μὲ μιὰ φωνή —
«Σερνικό!...»

Ἡ Ρουμπίνα — ξαναλέει ξέψυχα κι' ἀθέλητα —
«Σερνικό!...»

Ἐτοῦτη τὴ στιγμή φαίνεται ἡ γίδα στὴν πόρτα.
Τοὺς κοιτάζει κι' ἀναχαράζει.

Καρδαμύλη. ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

Φιλάνθρωπη Κυρία: «Μὰ τὴν περασμένη βδομάδα
κάποιος μοῦ δηγήθηκε ἀκριβῶς τὴν ἴδια ἱστορίαν!»

Μπαρμπα-Κούτουκας: «Μπορεῖ, κυρία. Ἐκᾶνα, βλέ-
πατε, τὸ ἀσυχώρετο λάθος νὰ μὴν ἀπαγορεύω τὴν τυπο-
κλοπὴ στὴν ἱστορίαν τῆς ζωῆς μου».

«Κοίταξε δῶ!» φώναξε ἡ ἡλικιωμένη κυρία. «Θέλω
νὰ πάρῃς πίσω τὸν παπαγάλλο τοῦτο ποῦ μὰς πούλησες.
Βρίσκω πῶς βλαστημᾷς πολὺ ἄσχημα».

«Ναί, κυρία», ἀποκρίθηκε ὁ πούλητής, «εἶναι πολὺ
νέο πουλί· θὰ μάθῃ νὰ βλαστημᾷ καλύτερα, σὰ γιράση
λιγάκι».